

Az ima

Sokan kételkednek manapság az ima erejében, sőt értelmében is. Nem csupán azok, akik nem hisznek Istenben, és ezért úgy vélik, képzelt lényhez szólunk, amikor imádkozunk, hanem gyakran azok a magukat hívőnek tartó emberek is, akik szerint Isten végtelenül távol van tőlünk, és talán nem is figyel ránk. Esetleg azért gondolják így, mert megtörtént, hogy imába foglalt kérések nem teljesültek.

Az ima foganatja természetesen függ attól, hogy kérésünk mire vonatkozik, és milyen lélekkel terjesztjük azt Isten elé. Vagyis hogy miért és hogyan imádkozunk.

Miért: 1. Amikor Istenhez lelki segítségért folyamodunk, azt kívánva, hogy tisztábban lássunk dolgainkban, hogy helyesen tudjunk viszonyulni azokban a helyzetekben, amelyekbe kerültünk, hogy családjunk vagy más közösségünk szép emberi légkörét sikerüljön megteremteni, visszaállítani vagy megtartani – minden ilyen esetben segítséget kapunk, *hacsak* nem tartunk magunkról többet, mint amennyit érünk, hacsak nem makacs sértődöttséggel, a magunk igazába (vagy éppenséggel csalhatatlanságába) vetett megingathatatlan hittel viszonyulunk a hozzánk közel állókhoz vagy más embertársainkhoz. Az ilyen elfogultságoktól való megszabadulásra törekvés nélkül nincs esélyünk a tiszta látásra, így a helyes magatartásra, cselekvésre sem. Ilyenkor mi magunk vagyunk imánk beteljesülésének az akadályai, mert téves önértékelésünk hamisságot lop a kérésünkbe és minden más cselekedetünkbe. Viszont ha az említett és hasonló esetekben személyünk és hangulataink középpontba állítása nélkül tudjuk Istent kérni, *mindig* kapunk segítséget.

A legkézenfekvőbb és legjobban érzékelhető – mert a legszemélyesebb szféráinkat érinti – annak eredményessége, amikor az Istenhez való viszonyunk tisztulásához, a vele való kapcsolódásunk mélyítéséhez (más szóval: hitünk növekedéséhez), valódi helyünk és igazi emberi hivatásunk felismeréséhez kérünk segítséget. Nehezebben felmérhető kérésünk teljesülése, amikor az emberek közötti gyűlölködés megszűnéséért, a felebaráti érzések elterjedéséért, az erkölcsi érzék minden emberi szívben való meggyökeresedéséért és kivirágzásáért, a lényeges és lényegtelen közötti különbség mindenki általi felismeréséért; röviden: a hitetlenek és a félig hívők igazi megtéréséért imádkozunk. (Gyakorlati szemmel nézve: azért, hogy a világ, a társadalom jobb legyen.) Hiszen ilyenkor még azt sem tudhatjuk biztosan, hogy a világ valóban jobbá lett-e, s ha mégis, ebben a változásban vajon nyomott-e a latban valamit a mi vágyunk és szavunk. Pedig biztosak lehetünk meghallgatásunkban, abban, hogy a világ kérésünk nyomán, ha bebizonyíthatatlanul is, de valóban javára változik, mert Jézus megígérte: „Bármit kértek hittel az imádságban, megkapjátok”. (Máté 21,22)

Az eddig leírtak során valójában mindig azt kértük, amit Isten is akar: hogy mi, emberek, levetkezve a tudásnak a hitetlenségben megnyilvánuló gögjét és a hívságok koloncait, megtisztult értelemmel igazi önmagunkra és ezáltal Hozzá találjunk. Hozzá, akihez természetünk lényegénél fogva mindig is tartoztunk. Kívánságunknak és Isten akaratának egyezése önmagában is biztosíték arra, hogy ilyenkor szavainkat nem a visszhangtalan pusztába kiáltjuk.

2. Kéréseink másik csoportja már nem lelki dolgokra vonatkozik, hanem olyan földiekre, amelyek természetes élnivágásunkból, a földi élet emberi szeretetéből erednek: amikor a tisztas megélhetésért, a magunk, hozzátartozóink és más embertársaink egészségéért, életéért imádkozunk. Ezek a vágyaink önmagunkban véve kifogástalanok, de nem tudhatjuk, velük kapcsolatban mi valójában az Isten akarat, és azt sem, hogy miért. Ezért mindig késznek kell lennünk elfogadni bármit, ami történik, még ha az nagy próbák elé állítana is bennünket. E készségünk bizonyítékeként zárjuk imánkat úgy, ahogy azt az elfogatására készülő Jézus tette a Getszemáni majorban: legyen a Te akaratod szerint.

3. A kérések harmadik csoportja a létfenntartáshoz szükségeset meghaladó anyagiakra, élvezetekre vagy éppenséggel hatalmi ambíciókra vonatkozik. Mindezek a célok nem épülésünkre, hanem kizárólag földi birtoklásra irányulnak. Meglehet, nagyon tetszetős, a hit szempontjait is magába foglaló ideológiát találunk ki, hogy megindokoljuk, miért van szükségünk kérésünk tárgyára. Ilyenkor szóban talán nem távolodunk el Istentől, de lélekben szükségszerűen igen, mert olyasmi után törekszünk, ami igazi életcélunk szempontjából értéktelen. Ezért eleve nem lehet reményünk arra, hogy meghallgatást nyerünk. S ha mégis, meglehet, nem Isten teljesítette kérésünket, hanem a sötétség erői kedveztek nekünk, hogy kihasználják földi igényeinket a megkaparintásunkra.

Ez persze nem azt jelenti, hogy ne törekedhetnénk munkánk gyümölcséből kényelmesebben élni. De ha Istenhez imádkozunk érte, formailag kozmikus jelentőségűvé igyekszünk növelni azt, ami csak itt a földön fontos, transzcendentálissá azt, ami a végső dolgokhoz viszonyítva kicsinyes óhaj csupán. Az ilyen imával értéktévesztésről, ezáltal hitünk hiányosságairól teszünk tanúbizonyságot. Ezért erre az esetre nem vonatkoznak Jézus előbb idézett szavai: „Bármit kértek hittel az imádságban, megkapjátok”, mert itt a hit szó az Istenhez való belső viszonyulásunkat jelöli, nem pedig azt a meggyőződésünket, hogy amit kérünk, azt mindenképpen meg fogjuk kapni.

Hogyan: Az ima beszélgetés Istennel. Ezért fontos, hogy ne csupán kész szövegekkel, hanem saját szavainkkal is megszólítsuk Őt. Szükségünk van persze a hagyományos imádságokra is, mert igazságtartalmuk – ha valóban figyelünk rá – lassan belénk szívárog, és világossággal tölti meg értelmünk addig homály ülte tartományait is. Gondolataink azonban hajlamosak önálló életet élni, és sokszor magunkra hagynak a gépiesen mondott szöveggel. Ilyenkor nem beszélhetünk valóban imádkozásról, csak annak a szándékáról. Gyakran erőfeszítésre van szükségünk ahhoz, hogy visszatereljük elcsapongó figyelmünket.

A teljes értékű ima a racionális figyelmen kívül érzelmi részvételünket is igényli: bizalommal és szeretettel forduljunk Istenhez, hiszen szeretetében teremtett bennünket, és – bár esetleg nem tudjuk felfogni – csak azt akarja, ami (nem földi értelemben) igazán jó nekünk.

A beszélgetés kétoldalú kapcsolatot jelent, márpedig érzelmi töltet nélkül nincs igazi kommunikáció. Istenre „hangolódásunk” kétirányú csatornát nyit meg, ezért nemcsak azt teszi lehetővé, hogy méltóképpen el tudjuk juttatni hozzá üzeneteinket, hanem azt is, hogy nyitottak legyünk arra, ami Tőle árad felénk. Hogy képesek legyünk átvenni azokat az ajándékokat (a kegyelmeket), amelyek legtöbbször mindenkor a rendelkezésünkre áll, de csak lélekben Istenhez kapcsolódva tudjuk magunkba fogadni őket.

Imádkozni nem tudunk az Istenhez közeledés készsége, a hitnek legalább a csírája nélkül. Ez mindnyájunk lelkébe kezdettől beleplántáltatott, de a környezetünk és kényelmünk hatására kialakult szokásaink, valamint az ész mítoszának gőze eltakarhatják szemünk és érzéseink elől. Amennyiben ezen nem tudunk (esetleg nem is akarunk) változtatni, nem sok esélyünk van arra, hogy a lényeg megnyilvánuljon előttünk, mert igazat hordoznak a szép református zsoltár szavai: „Ki kétkedőn boncolja őt,/ Annak választ nem ad,/ De a hívő előtt az Úr/ Megfejtí önmagát.” Ha *kereső emberek* maradunk, vagyis nincs megcsontosodott véleményünk a saját lelkünk anyaghoz kötöttségéről, hajlandók vagyunk energiát áldozni arra, hogy a bennünk élő kérdésekre választ találjunk, és Isten segítségét sem áalljuk kérni a keresésben, akkor, sok kitartás után, lassan kitárul előttünk a megismerés birodalmának a legnagyobb és legfontosabb, létünket tisztán láttató, életünknek irányt, értelmet és célt adó hatalmas tartománya. Így egy napon eljutunk oda, hogy a sok kérés után feltör belőlünk feltartóztathatatlanul a hálaadás örömteli imádsága.